

Ingezonden

(Over ingezonden stukken kan niet worden gecorrespondeerd. Ze kunnen ook niet worden teruggezonden. Anonieme inzendingen of stukken zonder duidelijk adres van de inzender worden niet in behandeling genomen. De redactie behoudt zich altijd het recht voor de stukken in te korten. De maximale lengte is als regel 400 woorden. Red. LC.)

Frysk en Frij

Ja, ik réageerje wat let. Mar ik wie yn't earstoan alhiel ferslein en ferstui-vere en hie de moed net en krij de pinne op. No hat dat ûnbestimde gefoel plak makke foar lijkens en ik fiel my tagelyk fertrietlik as ik immen as Johanneke Liemburg yn it Provinsjehûs as deputearre op 'e kultuerstoel sitten sjoch. As rjochter set se har yn postuer efter de tafel en slacht mei elke útspraak en fonnis de Fryske kultuer mear en mear oan spunnen. Dat docht se net mei in houtene hammer, mar mei in slaai!

As misdiediger sit ek Frysk en Frij yn 'e skandebank en it wykblêd moat ferantwurding ôflizze. It mei hem ek noch al ferdigenje mei alderhanne arguminten en mei syn bestearsrocht fierders ek wol oanfjochtsje, mar it is allegear omdoch. In diskusje mei Liemburg hellet neat út. Har útspraak stie al fêst, ear't se Frysk en Frij oanheard hie. Straf: Gjin sint subysdzje mear per 1 jannewaris 1989. Frysk en Frij moat it no mar ris witte! En wêrom? Omdat it blêd it tal abonnees (7000) yn 1987 net helle hat. It blêd is neffens Liemburg ek net opiniearjend genôch en bliuwt wat de kwaliteit oanbelanget ûnder de mjitte. Om it feit dat it blêd har net genôch seit moat dat de mjitstaaf en ien fan 'e redenen wêze dat de folsleine subysdzje yn ien kear ynlutsen wurdt. Oars kin ik it net sjen.

De krêft fan Frysk en Frij is no krekt dat yn dy krante ek artikels steane, dy't hannelje oer gewoane minsken yn ús maatskippij. Sokken hawwe faak noch mear te fertellen as de pommaranten, dy't op alderhanne mêd hjir yn Fryslân de tsjinst útmeitsje. Oan 'e oare kant is it sa dat Frysk en Frij faak wiidweidiger op guon deistige saken yngean kin, om't de romte hat (en jout). Dat wurdt miskien troch Liemburg net op priis steld, mar troch de trochsneed lêzer wol.

Hat deputearre Liemburg der fierder wol ris by stil stien, dat gâns skriuwers (no fan kwizekwânsje) de earste wiffe stappen yn 'e skriuwerij setten hawwe by it blêd, dat se no njonken it jiskefet sette wol? Stiet se der wol by still, dat Frysk en Frij altyd de romte jûn hat oan beginnende skriuwers(sters), dy't mei it pleatsen fan harren artikels, koarte ferhalen en gedichten oantrune binne yn harren krewearjen om de Fryske taal foarút te helpen en fuort te sterkjen?

Alle meiwurkers hawwe oant no ta foar ûnkostefergoedings en foar in apel en in aai harren ynsetten foar it iennichste Fryske wykblêd. De measten wurkje op ideologyske basis. Ja dat bestiet noch. Der binne noch guon dy't it goed miene mei it Frysk en de eigen kultuer, mar dejingen, dy't noch posityf yn it libben steane wurde troch deputearre Liemburg de kop ynslin. Foar al dat bodzjen kriget men straf. De skriuwers, mar benammen de lêzers. It tal fan 5000 abonnees is te min. Fiiftûzen gesinnen krije it blêd alle wiken troch de doar skood, dus mear as tsientûzen minsken krije Frysk en Frij ûnder eagen, mar de slaai komt ek op harren del. As alles naait wurdt, sa't it troch de deputearre knipt is, kinne de lêzers mekoarten it abonnemintsjild ienmalich besteegje oan in waarme hap yn 'e patattinte op 'e hoeke. En dan is it op!

As deputearre Liemburg no in foarstel yntsjinne hie om Frysk en Frij navenant it hjoeddeiske tal abonnees yn 'e subysdzjetawizing te koartsjen it mocht noch hinnebrue (al bliuwt de fraach dan noch wol oerein hoe't in blêd him dan yn kwaliteit ferbetterje kin), mar nee. . . it moat dien wêze mei in wykblêd dat sûnt 1945 bestiet en dat troch de jierren hinne him útwreide hat ta tweintich siden it nûmer. Noch in tip: Sis tsjin „De Strikel” (no 1000 abonnees) dat ze yn 1989 in op-lage fan 2000 yn 'e moanne hawwe moatte wolle se it subysdzjejild net kwytrettsje. Sis ek tsjin „Hjir” (300 stipers) dat se nei ferrin fan in jier op 600 eksimplaren yn 'e moanne sitte moatte. Doch datselde ek mei „Trottoir” en de oare literêre- en akademyske blêden. Moai wis dat ek dy periodiken dêrmei nei gichem holpen wurde. En wat sparret dat de kultuerpot út?

Tûzenen: Moai, en mei dat oergarre jild soe de Provinsje dan wer lykas de eardere aksje (f 40.000) nije stikker-

kampanjes fiere kinne om de Fryske taal te befoarderjen. Plak Fryslân mar

fol: „Frysk, as it heal kin!”, „Doch it yn it Frysk”, „Praat mar Frysk” en „Frysk blinders!”. Mar dan soe ik (as der noch wat jild oerbliuwt) der noch wol in plakkerke by hawwe wolle: „Frysk en Frij moat bliuwe, blikstinders”.

Feanwâlden. Bertus Klazinga.

Frysk en Frij ferdwine?

Doe't ik okkerdeis it berjocht lies dat it iennichste Fryske wykblêd mei yngong fan 1989 it sûnder de nedige subysdzje dwaan moast en dus net mear ferskine soe, ha ik al naver opsojen. It is noch wol net sa fier, de folksfertsjinn-wurdiging sil der earst wol in wurd oer sizze moatte, mar it plan liket earnstich en dus moat der rekken mei hâlden wurde.

Ik soe it spitich fine as it blêd ferdwûn. It is it iennichste wykblêd yn de folks-taal, dêrom allinne al soenen wy der wiis mei wêze moatte. It tal lêzers is frij grut, ek al hellet it de sântûzen beteljen-de lêzers noch net. Boppedat is it, nêst in folksaardich blêd, ek in net mear wei te tinken meningfoarmjend medium, en dat lêste hieltiten mear.

Dy oardel ton? Och, der rôlje wol ris faken tonnen sa tusken de fingers troch, liket my ta. It jild is der, doch der goed mei en lit de lju rabje. Opdoeke fan Frysk en Frij soe ek net passe yn de taal-polityk fan it provinsjebestjoer.

It Hearrenfean. Sjoerd Palstra.

Gezondheidszorg?

Ook ik wil graag wat zeggen over de slechte medische behandeling en begeleiding, die ik heb ondervonden. Ik ben vier jaar geleden geopereerd en die operatie is volgens mij verprutst. Ik heb toen samen met de patiëntenraad een klacht ingediend bij de KPC van het ziekenhuis. Ik ben ook bij de heer Kijlstra geweest, de inspecteur voor de volksgezondheid in Friesland. Hij heeft toegezegd dat hij er wat aan zou doen. Er is tot dusver niets aan gedaan.

Ik ben ook nog naar een onafhankelijke arts van het Consumenten-platform geweest. Vorig jaar kreeg ik een brief van de heer Kijlstra waarin gevraagd werd of de KPC al wat gedaan had. Ik heb een brief van mij en de patiëntenraad naar hem gestuurd, maar geen antwoord. In juni is er weer een brief van de patiëntenraad, in overleg met mij naar hem gestuurd. Weer geen antwoord.

Ik ben afgekeurd en kan nog maar kleine stukjes lopen. Ik heb lichamelijk en financieel een beste dreun gehad. Als de heer Kijlstra het dan zo druk heeft met andere zaken. Waarom neemt hij er dan niet iemand bij, voor gevallen zoals van mij? Want die zijn er helaas heel wat.

Sneek. Opmerkster.

Drafbaan contra horeca

Bovenstaande titel zou als onderwerp kunnen dienen bij een verhaal over een vete, ontstaan door een artikel in de LC van 23-12-1987 onder de kop: 'Van der Valk heeft interesse in vestiging bij drafbaan Wolvega'. Hierin gaat een uwer journalisten in op een telefonisch gesprek dat ondergetekende met hem gevoerd heeft naar aanleiding van de eventuele verplaatsing van de huidige drafbaan in Wolvega.

Van zijn kant is onder meer gevraagd naar de horeca-aspecten van deze verplaatsing, in verband met een artikel in de Van der Valk-koerier, waarin de naam Stellingwerf viel. Ondanks het feit dat van beide kanten (Van der Valk en de projectgroep bij monde van ondergetekende) uitdrukkelijk is ontkend dat er van enig contact sprake is geweest, meent uw journalist toch een paar aanknopingspunten te hebben gevonden om genoemde kop boven zijn artikel te plaatsen. Een dergelijke publikatie zou er toe kunnen leiden dat op voorhand een relatie tussen drafbaan en plaatselijke horeca bedorven wordt, voordat er nog één onderhandeling is geweest.

Voor alle duidelijkheid: de projectgroep 'Nieuwe Drafbaan Wolvega' heeft

zich slechts tot taak gesteld te onderzoeken of verplaatsing (en daarbij aanpassing aan internationale eisen) tot de mogelijkheden behoort. Daarmee is men

nog nu bezig en gehoopt wordt op een positief resultaat voor Wolvega en eigenlijk ook voor Friesland. Hoe de invulling van het horeca-gedeelte zal gaan plaatsvinden, is voor deze projectgroep pas van veel latere zorg.

Noordwolde. Wim Plekkenpol, namens de projectgroep NDW.

Eilanders, pas op!

Op Ameland heb ik voor het eerst de zee gezien en velen met mij. Een gebeurtenis, die de naam „Amelân” voor ons altijd een positieve klank heeft gegeven. Als we dan later de badgasten „nei it Apelân” zagen gaan, dan bedoelden we zeker niet de eilanders met die „apen”. Nu echter bezorgen de Amelanders ons een onaangenaam kerstkadoetje, waarin ze duidelijk laten blijken dat ze niets van het Fries moeten hebben („Fries in Amelands woordenboek valt slecht bij raad”, LC 22 december). En dat, terwijl wij zeker niet van hen vragen dat ze Fries gaan spreken, maar alleen dat ze ons verstaan. Wie dat niet wil, werkt mee aan een ontwikkeling, waarin wij Friezen straks vreemden in eigen land zijn. Daarom hebben de Friezen alle redenen om de Amelanders hun tegenzin in het Fries erg kwalijk te nemen.

De Amelanders zouden wijzer moeten zijn. Hun grootste welvaart - de badgasten - komt langs de wegen van het Friese vasteland. De badgasten besteden op dat vasteland weinig of niets en veroorzaken vooral verkeersopstoppingen en uitlaatgassen. Mede voor hun doorgang heeft in Jelsum bebouwing moeten wijken. Daarbij verslijten ze de wegen die de Friezen uit eigen PEB-geld hebben moeten betalen. Toch is Ameland van die verbinding geheel afhankelijk. Een bootdienst vanuit Den Helder of Emden of zelfs Lauwerseach zou vele malen de reistijd en het reisgeld kosten van wat men tegenwoordig kwijt is.

Hetzelfde geldt voor „Schylge” en ook dat eiland is een anti-Friese gezindheid niet vreemd. De jongste veerboot-order leert bovendien, dat wie niet van onze taal houdt, die houdt ook niet van onze mensen, houdt misschien wel niet van mensen in het algemeen. Eilanders, ver-geet toch uit ons en uw eigen belang die aversie uit vroeger eeuwen en geef uw (Friese) medemens de hand!

Elst. P. Kramer.

Een groot verschil

Het zal u waarschijnlijk wel zijn ontgaan. Onlangs enkele kleine berichtjes in de dagbladen. Een gruwelijke dubbele moord door messteken op twee prostituees. Ditmaal waren het twee meisjes uit de Dominicaanse Republiek. Weer twee slachtoffers, met mooie beloften naar hier gelokt, of zeg maar gerust ontvoerd, om opgeofferd te worden aan onze nationale sex-industrie. Onwetend hebben ze nu letterlijk alles ingeleverd. Maar ach, zoets gekeurde nogal eens en daarom was het niet zo belangrijk. Geen persconferenties en niet eens in het tv-journaal. Verder ook al niet interessant, omdat de dader zowaar al was gepakt. Benieuwd, hoe het voor hem zal aflopen.

Waar men zeer waarschijnlijk wel van gehoord zal hebben is een heel andere ontvoeringszaak. De zaak van die rijke meneer, waarover de nieuwsmedia bol staan en waaraan de televisie al heel wat uurtjes heeft besteed. Het verschil tussen een dubbele moord en een waarschijnlijk moord? Het verschil tussen een Nederlander en buitenlanders? Of dan toch voornamelijk het verschil tussen heel rijk en heel arm? En dat dan toch ook maar weer in ons eigen landje, dat ooit eens zo voorop liep als het ging om morele zaken. Jammer.

Franeker. R. Drost.

Recht en plicht

Naar aanleiding van een programma op de televisie over herintredende vrouwen en hun recht op een betaalde baan, ook voor hun zelfstandigheid, wil ik toch even reageren. Laat mij nu als

werkloze na een arbeidstijd van ongeveer dertig jaar altijd gedacht hebben, dat het de plicht van elke gezonde man of vrouw was om te werken voor en aan een goede samenleving. Immers, dat recht kan en kon mij niets schelen, want ik had die dertig jaar werk ook wel wat meer inhoud kunnen geven in plaats van 's morgens vroeg tot 's avonds voor de baas klaar te staan. Het maakt wel verschil als je werk een soort avontuur is of het werk van een robot.

Wat die zelfstandigheid betreft, dat zal wel wat te maken hebben met wat meer koopkracht. Mijn vrouw hoeft niet zo nodig van mij te werken, wat wel inhoudt dat bruin niet alles trekken kan. Voor een kerstmenu van f 35 per persoon hebben we dus geen geld. Bovendien is het veel te duur voor dat stukje vlees en die anderhalve aardappel. Desalniettemin: Smakelijk eten.

Nog even het volgende terzijde met het oog op hongerend Afrika. Zolang er in Nederland nog mensen zijn die voor een stoffig schilderij miljoenen neertellen, is er duidelijk iets niet in orde.

Heerenveen. Werkloze,

Kinderboerderij

Wij willen graag even reageren op het beleid van de gemeente Leeuwarden met betrekking tot de Kinderboerderij. Wij vinden het onterecht dat de gemeente de Kinderboerderij heeft toegezegd aan de heer Bergsma, en dan alleen om het feit dat deze man voldoende geld achter de hand zou hebben indien het financieel met de Kinderboerderij mis zou gaan. Dus niet omdat de man verstand van vee zou hebben, wat hij volgens onze informatie niet heeft. Deze gemeente gaat dus uit van het principe: heb je geld dan heb je macht, heb je geen geld dan heb je pech gehad.

Er zijn verscheidene verzoekschriften bij de gemeente ingediend, maar de gemeente heeft deze klakkeloos naast zich neergelegd. Vriendjespolitiek? Het is eigenlijk ook schandalig dat de gemeente de Kinderboerderij niet in de handen van de stichting laat; een stichting is niet uit op winstbejag. De gemeente kan de subsidie die nodig is om de Kinderboerderij weer op poten te helpen best betalen. Kijk bijvoorbeeld maar naar de bedragen die zij gekregen heeft voor de Oude Veemarkt en het Diakonessenhuis.

Tevens is het zo dat de gemeente de nacht van Oud en Nieuw voor een enorm bedrag aan vuurwerk in de lucht wil laten vliegen voor een paar uurtjes plezier, terwijl de kinderen voor minder geld een heel jaar plezier zouden kunnen hebben. Het is eigenlijk voor de gemeente een druppel op de gloeiende plaat. Wij roepen daarom met dit protest de gemeente op haar onzalige plannen met de Kinderboerderij alsnog te wijzigen.

Leeuwarden. J. B. en O. N.

Wat voor bewijzen?

Toen ik het ingezonden stuk van de heer H. Bijlsma in de Leeuwarder Courant van zaterdag las, dacht ik: Heeft de heer Bijlsma dit geschreven op grond van eigen ervaring, of zijn de bronnen afkomstig van horen zeggen? Het geheel komt bij mij wat overdreven over. Ter verduidelijking, ik ben geen lid van de OSL en geen voor- of tegenstander van dr. Lou de Jong. Ik heb echter wel deel uitgemaakt van het door hem genoemde Nederlandse leger, waarvoor volgens hem wel 440 of meer bladzijden nodig zouden zijn, om de door dit leger gepleegde oorlogsmisdrijven te boeksta-ven.

Mijn vraag aan de heer Bijlsma is, waar hij zijn beschuldigingen op baseert. Zijn het gedocumenteerde gegevens? Begrijp wel, met dit schrijven wil ik niet begane misstanden rechtzetten, integendeel. Wat betreft het door hem genoemde standrecht en het platbranden van alle kampongs, daarover is nog niet door De Jong gepubliceerd. De door Bijlsma als beroepsmoordenaar beschreven kapitein Westerling is naar mijn mening door geen enkele regering gedecoreerd. Vervolgens doet hij het voorkomen, alsof het Corps Speciale Troepen „door-drenkt” was met politiek delinquenten.